

Herr direktör Erik Brofoss,
Norges Bank,
Oslo.

K. Cappelen

Norges Banks årsregnskap for 1969.

Desisjonskomiteen, hvor jeg er formann, hadde møte i Oslo igår. Innstillingen til representantskapet går ut på godkjenning uten noen bemerkninger. Imidlertid er det et forhold som er omtalt i direksjonens framlegg om regnskapet for 1969 som det kunne være grunn til å reise visse spørsmål ved. Jeg sikter her til det som er nevnt i kommentarene til regnskapet om plasseringen av \$ 96,4 mill. til lavere rente i Hambros Bank og Lazard Brothers & Co "for å muliggjøre relativt rimelige lån til finansiering av skipskontrakter ved norske verksteder". Det er forøvrig i årets omtale av regningskapet for 1969 henvist til den omtale av bankens plassering av valuta-beholdningen som er gitt i årsberetningen for 1957 s. 7. og som gjaldt disponeringen av valutabeholdningen i forbindelse med rederlån i De forente stater. I beretningen fra 1957 er det tale om "å søke å øke mulighetene for å reise lån i utlandet". Det var dengang ikke nevnt noe om at valutabeholdningen ble plassert til "lavere rente" for derigjennom å muliggjøre relativt rimelige lån. Slik rentenivået dengang i 1957 lå an i De forente stater var det formodentlig ikke tale om annet enn plasseringer til det rentenivå som markedet da tilsa. Det var dengang såvidt jeg vet heller tale om plasseringer som bandt Norges Bank for nærmere avtalte tidsrom. Såvidt jeg har forstått dreier plasseringene i Hambros Bank seg om noe mere idet Norges Banks innskudd skal være bundet til 1972. Dertil kommer altså at Norges Banks midler er plassert til en rente som ligger markert under markedsrenten som jo fortiden ligger meget høyt. Revisjonssjefen svarte på min forespørsel at det kan dreie seg om rentedifferanse på ca. 3 %.

Det heter i årsberetningen for 1969 at plasseringene i London er skjedd "etter anmodning fra statsmyndighetene". Hva det ligger i denne bemerkning kan være noe uklart, men beslutningen og ansvaret for den er selvågt Norges Banks.

Rent umiddelbart ligger det nær å stille spørsmålet omde omtalte plasseringer i London i alle henseender kan forsvares. Vil man ikke måtte si at Norges banks disposisjoner her representerer en subsidiering av bestemte norske bedrifter. La gå at statsmyndighetene mener det er riktig i en bestemt situasjon å gi norske skipsverft subsidier ved en subsidiering av deres låneutgifter. Men regjeringen har ingen adgang til å gjøre dette uten å ha fått bevilgninger til det fra Stortinget. Regjeringen kan etter mitt skjønn heller ikke nytte Norges Banks midler til et slikt formål. I ethvert fall ikke uten at Stortinget har gitt sitt samtykke til det. Er ikke saken sett fra Norges Banks side også meget tvilsom? En ting er at man binder valutabeholdningen for en lengere tid enn det som det strengt tatt er hjemmel til, jfr. banklovens % 15. En anden ting er at man reduserer bankens inntekter til fordel for bestemte norske bådriifter. Det er ikke Norges Banks oppgave og har ingen direkte hjemmel i loven. Hva kan bli konsekvensene av at man har innlatt seg på slike disposisjoner? Det er jo også andre norske bedrifter enn skipsverftene som er interessert i å få noe billigere lån i utlandet enn det markedet idag tilsier. Kan ikke de med like stor rett komme til Norges Bank å be om et arrangement for å oppnå tilsvarende fordel?

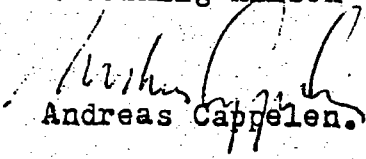
Det er etter mitt skjønn mange spørsmål som kan stilles i forbindelse med disse plasseringer. Jeg søkte deg på ditt kontor mandag for å nevne disse ting for deg fordi direksjonen må regne med at det kan bli stillet spørsmål av denne art fra representantskapet side. Vil det ikke også kunne bli stillet spørsmål i Stortinget når beretningen kommer dit med de formuleringer som er blitt brukt i direksjonens framlegg for representantskapet?

Som nevnt har desisjonskomiteen innstillet på godkjenning uten noen merknader. Jeg synes saken er såpass delikat også oferfor utlandet at jeg ikke har villet berøre den i noe dokument som blir lagt fram for representantskapet. Under det møte representantskapet holder på årmötetdagen pleier du jo ikke å gi noen redegjørelse for representantskapet, men det burde kanskje overveies om det ikke burde

sies no fra din side om nettop dette punkt og at det blir gjort før det blir rettet direkte spørsmål om det i representantskapsmötet.

Som du forstår synes jeg at det som her er blitt gjort er meget betenkelig både reelt og formeldt, men jeg vil nödig skape problemer. Muligens foreligger det i saken omstendigheter som jeg ikke kjenner og som stiller den i et ganske annet lys. I så fall er det enn större grunn til å si noen ord om saken i representantskapet.

Med vennlig hilsen

Andreas Cappelen.